

- *Анонімність та нерегульованість.* Такі характеристики можуть приваблювати лише ідеологів, але раціональні інвестори прагнуть стабільності. Незважаючи на великі претензії до влади, вона може надати таку стабільність, але довіряти свій капітал активу, який ніяк не регулюється і існує лише тому, що люди повірили в нього та активно запускають програмний код на своєму ПК (або величезній фермі), на мою думку, не є раціональним рішенням.

Таким чином, попри всі зазначені негаразди, криптоактиви мають великий потенціал. Вони вже пережили одне стрімке падіння, але все одно досі користуються попитом. Наразі криптовалюти, якщо відкинути ідеологічні ідеї про нові світові гроші, це досить успішний стартап, який, на мою думку, дуже популярний саме через високу волатильність, адже саме на ній можна заробити. Можливо з часом біткоїн та інші альткоїни дійсно перетворяться на «цифрове золото», але наразі вони знаходяться лише на етапі свого формування, і що буде далі – покаже час.

Список використаних джерел:

1. Popper, N. Digital gold : Bitcoin and the inside story of the misfits and millionaires trying to reinvent money. - 2915. - 398 p.
2. Прімерова О. К. Особливості розвитку фондового ринку України // Ефективна економіка. - 2016. - No5. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4948>.
3. If Bitcoin is a 'safe haven' why does it tank in times of trouble?. - Available at: <https://fortune.com/2020/03/16/bitcoin-safe-haven/>.
4. The Bitcoin Volatility Index. - Available at: <https://www.buybitcoinworldwide.com/ru/indeks-volatilnosti-bitcoin/>

Онищенко К. В.

Студентка 2 р. н., НаУКМА

ВІДНОВЛЕННЯ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН В УКРАЇНІ

Тема вільних економічних зон не є новою для України. Ще з 1992 року, а саме з прийняття ЗУ «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» [1], вони набули законодавчого закріплення. Тоді на території України активно почали створюватись зони із спеціальним правовим режимом економічної діяльності та порядком застосування законодавства; що означав запровадження пільгових митних, валютно-фінансових, податкових та інших умов. Однак, через виявлені у деяких зонах зловживання пільгами, інструмент було скасовано в цілому, чим було порушено права інвесторів, і більшість підприємств припинили свою діяльність [2]. На сьогодні їх відновлення має неоціненне значення для розвитку економіки України.

Відповідно до ст. 1 вищезгаданого закону: метою створення спеціальних (вільних) економічних зон (далі ВЕЗ) є залучення іноземних інвестицій та сприяння їм, активізація спільно з іноземними інвесторами підприємницької діяльності для нарощування експорту товарів і послуг, поставок на внутрішній ринок високоякісної продукції та послуг, залучення і впровадження нових технологій, ринкових методів господарювання, розвитку інфраструктури ринку, поліпшення використання природних і трудових ресурсів, прискорення соціально-економічного розвитку України. Статтею 403 Господарського кодексу [3] передбачаються різні функціональні типи таких зон, як от вільні митні зони і порти, експортні, транзитні зони, митні склади, технологічні парки, технополіси, комплексні виробничі зони, туристично-рекреаційні, страхові, банківські тощо. Главою 21 Митного кодексу [4] визначаються особливості митного режиму у вільній митній зоні.

Але активно все це працювало до 2005 року, коли на територіях пільгового оподаткування України встановлювалися вигідні умови для ведення бізнесу [5; с. 175]. Проте все змінилось із скасуванням спеціальних режимів інвестиційної діяльності територій, в межах яких були створені відповідні ВЕЗ. Це сталося в результаті прийняття ЗУ «Про внесення змін до Закону України «Про державний бюджет на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України» [6]. Ним із законів про спеціальні економічні зони та режими інвестиційної діяльності виключались положення про ключові аспекти їх функціонування, а також про державні гарантії стабільності правового режиму роботи ВЕЗ. Як наслідок, з того часу не створювались нові ВЕЗ, а старі втратили іноземних інвесторів і занепали.

Сьогодні ж такі зони є необхідністю для України, бо саме вони можуть стати двигуном економічного розвитку. Багато міжнародних корпорацій в пошуках пільгових умов для своєї діяльності розглядають їх як сприятливі території, де можна отримати надприбуток. Підтвердженням цього є те, що через них проходять до 30% світового товарообігу. В результаті це сприяє збільшенню обсягів виробництва, посиленню зовнішньоекономічного обміну, зростанню кількості зайнятого населення і підвищенню рівня життя [7; с. 383].

Факторами, які визначають відмінності підходів до створення зон із врахуванням місцевих особливостей і пріоритетів є світова практика та місцеві потреби. Наприклад, для США типовими є науково-технічні зони та зони зовнішньої торгівлі. Вони створюють та розвивають середовище, яке стимулює інноваційну та підприємницьку діяльність, переважно в районах складування товарів, поблизу доків, промислових парків та аеропортів [7; с. 384-385]. Їх досвід може бути корисним для нас, адже згідно з рейтингом легкості ведення бізнесу «Doing business 2020» Україна займає 64 сходинку, а США – 6 з 190 можливих [8]. А от за підсумками 2019 року в рейтингу економічної свободи, який складає Heritage Foundation, Україна посіла 134 сходинку, а США – 17 з 180 можливих [9].

Найуспішнішою ВЕЗ у світі вважається «Dubai Multi Commodities Centre (DMCC)» у ОАЕ. Вона була заснована у 2002 році і поширюється на різноманітні види діяльності, що загалом пов'язані з торгівлею. Її особливостями є: 0% ставка корпоративного податку та податку на доходи фізичних осіб, відсутність обмежень на репатріацію доходів, відсутність договорів про обмін податковою інформацією з іншими державами, збереження приватності інформації, а також онлайн портал для всіх сервісів [10]. До ключових переваг діяльності таких віртуальних зон належить: стимулювання розвитку економіки шляхом надходження інвестицій, зростання експорту, надходження валютної виручки, створення нових робочих місць, стримування відтоку висококваліфікованих кадрів, простота у веденні бізнесу. Щодо складнощів, то результати від притоку інвестицій будуть залежати від стабільності проекту, тобто інвесторам потрібно надати гарантії, що проект буде функціонувати відповідно до обумовленої програми. Також, в Україні існує ризик витоку конфіденційної інформації, оскільки ми не маємо досвіду у впровадженні таких інформатизованих платформ. Проте, якщо досконало вивчити практику того ж DMCC, ми зможемо наблизитись до його успіху.

Отже, позитивний досвід країн світу свідчить про високий потенціал такого напрямку економічного розвитку в умовах становлення ринкової економіки та дефіциту внутрішніх інвестиційних ресурсів. З цією метою потрібно сформулювати нову концепцію діяльності ВЕЗ, яка б опиралась на залучення інвестицій інноваційного спрямування в пріоритетні галузі, в науково-дослідницьку діяльність, в сферу сучасних послуг із створенням нових робочих місць. Також потрібно внести відповідні зміни до законодавства щодо гнучкої диференційованої системи пільг для іноземних інвесторів, що враховують особливості ресурсного потенціалу регіонів; а для приваблення стратегічних інвесторів слід забезпечити державні гарантії стабільної діяльності іноземного капіталу на тривалу перспективу [11].

Список використаних джерел:

1. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 50. Ст. 676
2. Спеціальні економічні зони: панацея для України чи не виправдана загроза? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://forumkyiv.org/uk/analytics/specialni-ekonomichni-zoni:-panaceya-dlya-ukrayini-chi-nevipravdana-zagroza>
3. Господарський кодекс: Закон України від 16.01.2003 р. № 436-ІV. *Голос України*. 2003. № 49
4. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. *Урядовий кур'єр*. 2012. № 86-87
5. Баранова В. Г. Фінанси: Навчальний посібник в 2-х частинах / [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] – *Одеса: Атлант*, 2015. – ч.1. – 344 с.
6. Про внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2005 рік": Закон України від 25.03.2005 р. № 2505-ІV. *Голос України*. 2005. № 59
7. Тюріна Н.М., Карвацка Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. - Навчальний посібник. - *К.: Центр учбової літератури*. 2013. - 408 с.
8. World Bank. 2020. *Doing Business 2020*. Washington, DC: World Bank. DOI: 10.1596/978-1-4648-1440-2. License: Creative Commons Attribution CC BY 3.0 IGO
9. Country Rankings. 2020 Index of Economic Freedom. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.heritage.org/index/ranking>.
10. Live and work in the Global Free Zone of the Year. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.dmcc.ae/free-zone>.
11. Войцеховська Ю. В. Спеціальні економічні зони: зарубіжний досвід та перспективи в Україні / Ю. В. Войцеховська, А. О. Мавріна, В. В. Войцеховська // *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Проблеми економіки та управління*. - 2016. - № 847. - С. 42-48.

Орловська О. С.

Студентка 3 р.н., НаУКМА

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ЦИФРОВОГО БАНКІНГУ

На сьогодні банківська справа знаходиться на етапі трансформації. Дедалі більше фінтех-стартапів зі значними конкурентними перевагами виходять на ринок банківських послуг. Феномен успіху необанків пояснюється вдалою стратегією розвитку, націленою на максимальне задоволення всіх потреб споживача, в той час як головною метою традиційних банків все ще залишається отримання прибутку. Поширення цифрового банкінгу є відповіддю на необхідність клієнта отримувати якісні послуги в умовах реального часу, відкрито, прозоро, надійно, а також, що особливо важливо, інтегровано в життя.

Спостерігаючи за співпрацею банків і фінтех-стартапів, можна дійти висновку, що дана кооперація призводить до створення сучасного, інноваційного та якісного продукту, який відповідає останнім потребам споживачів. Глобальні тренди свідчать про те, що фінтехпропозиції можна розглядати як «трансформовані» та «винайдені». Трансформовані послуги – це ті, які вже пропонувалися традиційними гравцями ринку, але за допомогою технологій надають кращий, привабливіший для клієнта спектр можливостей цієї послуги. Винайдені послуги – послуги, які стали можливими лише з впровадженням нової технології. Популярність фінтехрішень серед роздрібних споживачів співпадає з пропозицією. Застосування фінтехпослуг впевнено зростає: з 16% у 2015 році до 64% у 2019-му. Основні причини використання фінтехпослуг роздрібними споживачами – привабливіші ставки й комісії, а також значно вдосконалена мобільність у використанні. Малі та середні підприємства зі свого боку шукають поліпшений спектр функціональних можливостей та інструментарій за невисоку ціну, що був або взагалі недоступний раніше, або доступний лише для великих корпоративних гравців [1].

Поняття цифрового банкінгу через функціональні особливості часто ототожнюють з онлайн або мобільним банкінгом. Основним бажанням сучасного клієнта є максимально спрощене виконання щоденних операцій з власного смартфона. На думку Кріса Скіннера,